

OLASZ DALOK MAGYAR CIGÁNY DOBOS- ZENEKARVEZETŐVEL

Az alábbi kérdéssorozatra valószínűleg csak nagyon-nagyon kevés zene- és/vagy hanglemeztörténész, valamint hanglemezgyűjtő tudna gyorsan megfelelő választ adni:

- Ki az a magyar muzikus, aki 1911. november 22-én pozsonyi cigány családban született és neves jazzdobos lett?
- A válasz: Oláh Laci.



Oláh Laci

Én személy szerint egy 1979-es lemezantológián talákoztam Oláh Laci első jazzdance hangfelvételeivel, ahol triójazzt adtak elő². A LP-n található két hangfelvétel alapján Oláh Lacit besoroltam első jazz-diszkográfiámba³.

Akkor még nem sejtettem, hogy egy jelentős jazz- és könnyűzenei karrier egyik korai, akkortájt már ismét keresett hanglenyomatát regisztráltam. Az újrakiadásokat mi sem bizonyítja jobban, hogy 1982-ig az LP nem kevesebb mint négy nyomásváltozata került el Magyarországra is, amelyek a leningrádi és a rigai lemezprés üzemekben készültek, igencsak különböző lemezcímke változatokkal.

¹ Simon Géza Gábor zene- és hanglemeztörténész, zenei újságíró és producer, zenei könyvtáros, elismert diszkográfus. A cikk megírásához nyújtott támogatásért köszönet illeti meg Szabó Sándor hangmérnököt.

² Цветущий Май - Танцевальная Музыка 30-х - 40-х Годов. [Мелодия](#) 33 М60-41549-50 (LP)

³ Simon Géza Gábor: Magyar jazzlemezek 1912–1984 / Hungarian Jazz Records 1912–1984. KISZ Baranya megyei Bizottsága – Baranya megyei Művelődési Központ, Pécs, 1984., p.99 https://adt.arcanum.com/en/view/SimonGezaGaborKonyvei_07/?pg=0&layout=s

Azután jött a gyakorlatilag a kultusztárca által megrendelt „Fejezetek a magyar jazz történetéből 1961-ig”, amelyben Csányi Attila életrajzot, jómagam diszkográfiát publikáltunk Oláh Laciról⁴.

A 2005-ben megjelent, immár 1158 oldalas jazz-diszkográfiámban Oláh Laci már közel tucatnyi névváltozattal, nem kevesebb mint 24 jazz hangfelvétellel szerepelt⁵. Ám ezek csak az azonosított jazzvonatkozású felvételek, amelyek száma egyébként az elmúlt több mint másfél évtizedben is jócskán szaporodott. Időközben ugyanis számos jazztörténeti LP és CD kiadvány született, amelyeken sorra-rendre feltűnnek Oláh Laci jazzfelvételei is. Leutóbb(?) a 2016-os, tíz CD-s magyar jazztörténeti antológián bukkant fel egy Irving Berlin kompozíció, az „Always” big bandjének dobosaként. A hangfelvétel 1944. november 15-én Moszkvában készült⁶.

Oláh Laci elismertségét, fontosságát mi sem bizonyítja jobban, hogy 2013-ben megjelent egy kötet, amely 116 oldalon a Wikipedia Oláh Laciról szóló információit orosz nyelven foglalta össze⁷.

S nem árt, ha tudjuk, hogy az internet tele van egy másik Oláh Lacival, egy hegedűssel, aki Belgiumban él és a róla szóló friss információk az internet fura urai elképzeléseinek megfelelően elfedik a dobosunkról szóló információkat.

1955-ben vagyunk. A helyszín Moszkva. A hangfelvételi stúdióban egy olasz menekült antifasiszta úr énekes fia, Gualtiero Misiano ([Гуальтиеро](#) Мизиано) (1920-?) énekel. A kísérőzenekar vezetője Oláh Laci (Лаци Олах), aki egy pozsonyi cigány családban született. Még 1934-ben egy prágai csehszlovák

⁴ Simon Géza Gábor (szerk.): Fejezetek a magyar jazz történetéből 1961-ig. Magyar Jazzkutató Társaság, Budapest, 2001.

https://adt.arcanum.com/en/view/SimonGezaGaborKonyvei_20/?query=%22Foolishness%20Rag%22&pg=10&layout=s

⁵ Simon Géza Gábor: Magyar jazzdiszkográfia 1905–2000 / Hungarian Jazz Discography 1905-2000. Jazz Oktató és Kutató Alapítvány, Budapest, 2005., p.693-697

https://adt.arcanum.com/en/view/SimonGezaGaborKonyvei_12/?pg=0&layout=s

⁶ Jazz Hungaricum CD 5 – Jazzhungarians Around The World. Pannon Jazz PJ 5000, CD 5, track 15

⁷ Jesse Russell-Ronald Cohn (szerk.): Олах, Ладислав Данилович . High Quality Content by Wikipedia articles! Bookvika Publishing, VSD, Book on Demand Ltd.- automated print-on-demand books, content entirely sourced from Wikipedia, Лаци Олах (Ладислав Данилович Олах, Laszlo Olah; 22 ноября 1911(19111122) – 19 августа 1989, Москва) – венгерский и советский барабанщик-джазмен, 2013. ISBN: 978-5-5099-1710-3

jazzband (Anton Zigler/Ziegler/Cigler/Ciegler, АНТОН АНТОНОВИЧ ЦИГЛЕР) dobos tagjaként került a Szovjetunióba, ahol ottmarasztalta a rendkívül sokoldalú szovjet könnyűzenei élet. Az elkövetkező években a könnyedebbnek tekintett valamennyi műfajban az ország elsőszámú dobosa lett.



Gualtiero Misiano

A soknemzetiségű állam igen változatos népzeneinek feldolgozásában, előadásában nagy szerepet vállalt. Ugyanakkor a hivatalosan esztrád-zenének nevezett, ám valójában nagyrészt korai etnojazznek tekinthető produkciókban hamarosan a kiemelt sztár lett. Az egykori Szovjetunió területén szinte nincs olyan orosz és más nemzetiségű neves jazzmuzikus, aki visszaemlékezéseiben ne említene meg hatását⁸. A két ország jazz- és nemjazz-életét egyformán jól ismerők meghatározása szerint az eurázsiai szekcióban ő volt a felejthetetlen Beamter Bubi helyi megfelelője.

Az 1955-ben először 78-as fordulatú sellaklemezre készült négy szám kiadásainak követése még manapság, az internet ezirányú, csak igen szolidnak nevezhető kiterjedtsége miatt nem egyszerű. A felvett 4 hangfelvételt nyilvánvalóan több tucat kiadásban terjesztették. Először a 3 perces, akkoriban arrafelé elsősorban Pathé-lemezeknek («Пате»), Magyarországon gramofonlemezeknek, majd normál lemezeknek nevezett kiadványok sorjázta.

8 Георгий Михайлов: Джазовый барабанщик Лаци Олах ЗАБЫТЫЙ ЮБИЛЕЙ ГЕНИЯ ДЖАЗА. 2011. november 22. <http://dennisdrums.com/2011/11/latsi-olah/http://dennisdrums.com/2011/11/latsi-olah/>. Hozzáférés: 2023.01.03. 15:23

Az egyes kiadványok jobbára azonos felvételi- és kiadási-számok alatt kerültek forgalomba.

Így „könnyen” követhetjük a számtalan kiadást. Ennek egyik módja a gramofonlemezek tényleges birtoklása. Számos magyar magángyűjteményben meglepő módon bizony még jónéhány darabjuk előfordul a 60-70 esztendővel ezelőtt, főleg a budapesti hanglemez üzletek napi kínálatából olcsó áron begyűjtött darabokból.

A másik módszer már lényegesen izgalmasabb. És valljuk be, hogy sokkal időigényesebb. Vadászkopókat megszegyenítő szimatra, nagy-nagy türelemre van szükség. Emellett nem árt, ha van arról is némi sejtésünk, hogy adott esetben az egyes nevek milyen változatban fordul(hat)nak elő a különböző forrásokban. Jőmagam a Bacsik Elek kötetem⁹ negyedszázados kutatómunkája során edződtem s azt hittem/gondoltam, hogy Bacsik nevének 25 (huszonöt) változata után, amelyet a kötet CD mellékletének lemezcímkéjén¹⁰ lehet tanulmányozni, már sok meglepetés nem érhet.

Nos, Oláh Laci immár biztosan dobogós Bacsik Elek mögött, hiszen nevének eddig megtalált és megismert 12 (tizenkettő) változata valószínűleg még mindig nem az összes. Márpedig ezek ismerete nélkül nem sok babér teremhetett volna akár csak ennek a szóban forgó négy moszkvai hangfelvétel kiadásainak megtalálásához sem. Hiszen éppen a legutolsó, 2022. Mikulás napján véletlenül meglelt, latin betűs névleírás, a Lazi Oláh vezetett el ahhoz, hogy komolyabban elgondolkodjak eme 4 hangfelvétel történetéről.

Megjegyzendő, hogy a rendkívüli siker miatt az eredeti matricáról később egy utánvágás is készült és ezt új matricaszám alatt adták ki. A hanganyag számítógépes egyeztetésekor egyértelműen kiderült, hogy minden apró momentum megegyezik, azaz nem egy alternatív hangfelvétel kiadásáról van szó.

⁹ Simon Géza Gábor: Esős évszak - Bacsik Elek bio-díszkográfia 1926–1993 / Season of the Rain – Elek Bacsik bio-discography 1926-1993 Translated by Catherine Chapman. Magyar Jazzkutatási Társaság / Hungarian Society for Jazz Research, Budapest, 2016. https://adt.arcanum.com/en/view/SimonGezaGaborKonyvei_EsosEvszak/?pg=0&layout

¹⁰ Elek Bacsik: Historical Recordings 1943-0947. Pannon Jazz PJ 1090



Гуальтиеро Мизиано (на итальянском языке) акк. инструментальный ансамбль,
дирижёр Лаци Олах. Москва, 1955,



25658 (Душа и сердце (Anema e core (Salvatore D'Esposito-Tito Manlio)
25659 (Два сольди) (Canzone da due soldi), song (Carlo Donida Labati-Giuseppe Perotti)

25660 Огненная Луна Luna Rossa (Antonio Vian-Vincenzo de Crescenzo)

25661 (0025683) Piccinina (Пиччинина) (Eldo Di Lazzaro)

Az internet jóvoltából mind a négy hangfelvételt meg lehet hallgatni és ki-ki eldöntheti, hogy saját egyéni ízlésének mennyire felel meg az adott, közismert olasz sláger 1955-ös felvétele:

<https://www.youtube.com/watch?v=sUaG7I6V4KI>

<https://www.youtube.com/watch?v=6mWGcuMs-1M>

<https://www.youtube.com/watch?v=ZjSflb9uqzw&t=107s>

<https://www.youtube.com/watch?v=GhyvTQ9nyUY>

<https://www.youtube.com/watch?v=sYT350XQpwI>

A négy felvétel 1982-től azután – tíz további Miziano hangfelvétel újrakiadásával egyetemben - számos mikrólemez kiadást is megért: Гуальтиеро Мизиано: Итальянские песни. Мелодия М60-44091-2 (LP).